

Forensische verslavingszorg: PATIËNT EN SAMENLEVING WORDEN ER BETER VAN

Julia Leong, manager Behandelzaken
Forensische Keten en klinisch psycholoog

Veel veroordeelden met herhaald crimineel gedrag kampen met psychische problemen. Vaak gaan die ook nog gepaard met problematisch gebruik van drugs of alcohol. Dan kan de forensische zorg van Bouman (onderdeel van Antes) een gecombineerde verslavings- en psychiatrische behandeling bieden.

De forensische keten binnen Antes draagt bij aan een veiligere samenleving. Bij de behandeling van verslaafde justitiabelen werken we aan het verminderen van het recidiverisico. Daarnaast bieden we forensische patiënten een kans om

een maatschappelijk aanvaardbaar bestaan op te bouwen. We houden rekening met de risicofactoren die bijdragen aan het delictgedrag. Binnen de forensische behandeling staat het delict centraal. "Met een delictanalyse en een goede risicotaxatie onderzoeken we samen met de patiënt hoe hij tot het delict is gekomen. En ook wat de in stand houdende factoren ofwel risicofactoren zijn", vertelt Julia Leong. Zij is manager behandelzaken van de forensische keten en klinisch psycholoog.

Er is eveneens aandacht voor de positieve factoren in het leven van de patiënt die voorkomen dat iemand terugvalt: de beschermende factoren. Aan de hand van de risico- en de beschermende factoren wordt samen met de patiënt een behandelplan opgesteld voor het verminderen van het recidiverisico.

"We houden rekening met de risico- én de beschermende factoren"

Ketenpartners

Antes is werkzaam in de regio Rotterdam, Dordrecht, de Zuid-Hollandse eilanden en de Nieuwe Waterweg-Noord. Als specialist combineren we verslavingszorg met psychiatrische zorg binnen de forensische discipline, legt Julia

uit. De forensische keten van Antes werkt veel samen met het OM, NIPP, penitentiaire inrichtingen en andere ggz-instellingen. "Wij hechten er veel belang aan om samen met de ketenpartners te kijken vanuit ieders expertise. Co-creatie en co-productie zijn de sleutelwoorden voor een goede samenwerking. We houden rekening met de strafrechtelijke titel van de patiënt. We kennen de wetgeving en weten bij vragen of incidenten hoe we moeten handelen en wie we moeten inlichten. Bijvoorbeeld als een patiënt niet terugkeert van verlof."

Continuïteit van de zorg

Continuïteit van de zorg staat centraal. Zodat de patiënt na het beëindigen van de forensische titel goed overgedragen wordt aan bijvoorbeeld curatieve of langdurige zorg. Ook binnen de keten is hier expliciet aandacht voor. Antes heeft namelijk klinieken met verschillende beveiligingsniveaus. Zo kan een patiënt zijn eigen behandelaar houden bij overplaatsing van bijvoorbeeld de hoogbeveiligde forensische verslavingskliniek (FVK) naar de laagbeveiligde forensische verslavingsafdeling (FVA) of polikliniek. De forensische keten beschikt over twee locaties voor klinische zorg, twee forensische poliklinieken in Rotterdam en Dordrecht, een forensisch ACT-team en plaatsen voor forensisch beschermd wonen.

FORENSISCHE VERSLAVINGSAFDELING:

Op één lijn met verwijzers en toezichthouders

Fela Verbij, behandelaar Forensische Verslavingsafdeling (FVA)

Fela Verbij is duidelijk en gestructureerd. Dat moet ook wel als behandelaar van verslaafde (ex-) criminelen met vaak ook nog psychische problemen. Ze werkt op de forensische verslavingsafdeling van Bouman, onderdeel van Antes. Ze vertelt hoe dit Antes-onderdeel verantwoorde zorg inzet om patiënten te helpen hun verslaving en psychische problemen te overwinnen en grip op hun leven te krijgen.

Fela is een van de vier behandelaren op de forensische verslavingsafdeling (FVA). Samen hebben ze maximaal 24 mannelijke patiënten in hun zorg. De laagbeveiligde afdeling is gevestigd aan de Prins Constantijnweg in Rotterdam-Prins Alexander (naast het IJsselland Ziekenhuis).

Een gemiddelde opname duurt zes tot negen maanden. Elke patiënt heeft een vaste behandelaar, een persoonlijk begeleider en een regiebehandelaar. Verder werken op de

FVA psychologen, vaktherapeuten, agogen, maatschappelijk werkers, artsen en een psychiater. Een multidisciplinair team. Dus ieder zet zijn of haar expertise in om de forensische behandeling zo goed mogelijk te laten verlopen.

“Met de meetinstrumenten HKT-R en SAPROF kun je sneller en doelgerichter behandelen”

HKT-R en SAPROF

“We werken nu enige tijd met de meetinstrumenten HKT-R en SAPROF. Daar hebben we echt veel profijt van. Je kunt sneller en doelgerichter behandelen. HKT-R helpt om een risicotaxatie te maken, meteen bij de start van de behandeling. SAPROF levert inzicht in de beschermende factoren.”

“Met HKT-R stellen we de risicovolle situaties vast: waardoor gaat het steeds mis? Waardoor ben je in aanraking gekomen met Justitie? En wat kunnen wij je hier leren om te zorgen dat je niet weer de fout ingaat?”

De patiënten die voor forensische zorg bij Antes terechtkomen, zijn verslaafd aan drugs, alcohol of beide. Dat is dus voor de meerderheid een risicofactor. “Je hebt het over complexe en specialistische zorg. Daarnaast heeft vrijwel iedereen namelijk ook één of meer psychische stoornissen. Die brengen hun eigen risico's met zich mee. In de behandeling werken we aan beide diagnoses. Tegelijkertijd.”

“Met SAPROF focussen we op de beschermende factoren: waar heeft de patiënt baat bij? Wat helpt voorkomen om gewelddadig te worden? Is dat het contact met een familielid, of de kans op een diploma, met wellicht zicht op een baan en een gestructureerder leven.”

“Zo werken we binnen de forensische keten van Antes aan een herstelgerichte behandeling. We staan ook expliciet stil bij familieparticipatie. Kunnen familieleden of andere naasten betrokken worden bij de behandeling en een bijdrage leveren aan het verminderen van het recidiverisico?”

Verlof

Er gelden strikte regels op de FVA. Tijdens de behandelperiode mogen patiënten alleen met toestemming naar buiten. Bij terugkeer van verlof moeten ze blazen om te bewijzen dat ze niet gedronken hebben. Verder ondergaat iedereen drie keer in de week – onverwachts – een urinetest. “De heren houden ook hun eigen kamer schoon en draaien mee in de corveedienst: vegen, dweilen, helpen koken, enzovoort.”

De eerste week op de FVA blijft iedere patiënt standaard binnen. Als dat verantwoord is, is daarna verlof mogelijk.

ANTES FORENSISCHE ZORG

WIE DOET WAT?

Forensische verslavingskliniek (FVK)

- Hoog beveiligd
- Behandeling gericht op stabilisatie en recidivevermindering
- Gemiddelde opnameduur 6-9 mnd

Forensische verslavingsafdeling (FVA)

- Besloten afdeling
- Behandeling gericht op resocialisatie en recidivevermindering
- Gemiddelde opnameduur 6-9 mnd

Boumankliniek, Intensive Care/SEH

- Besloten afdeling tbv crisis en detoxificatie
- Gemiddelde opnameduur 2-7 dagen waarna doorstroom naar FVK of FVA

Forensische polikliniek

- Ambulante behandeling gericht op resocialisatie en recidivevermindering
- Gemiddelde behandelduur afhankelijk van de forensische titel
- Locaties in Dordrecht en Rotterdam

Forensisch ACT

- Outreachende behandeling gericht op stabilisatie, resocialisatie en recidivevermindering
- Hoge contactfrequentie
- Gemiddelde behandelduur afhankelijk van de forensische titel

Forensisch beschermd wonen

- Intensief beschermd woonvorm (24-uurs)
- Herstelondersteunende begeleiding gericht op delictvrij leven
- Dagbesteding
- Gemiddelde verblijfsduur 1-3 jaar

IFZO

De forensische zorglocaties van Antes zijn terug te vinden in IFZO.

Aanmelding en plaatsing

T 088 - 230 51 77

E forensischzorgloket@boumanggz.nl

“Daarover beslissen we in overleg met de toezichthouder en de regiebehandelaar. Wanneer een patiënt nog onder verantwoordelijkheid valt van de gevangenisdirecteur, overleggen we met de trajectbegeleider van de PI. Wij verzorgen dan wel de behandeling, maar de PI is nog steeds verantwoordelijk voor de patiënt. Die beslist dus ook uiteindelijk. Doorgaans zitten we wel op één lijn.”

“We weten over en weer wat we aan elkaar hebben. Dat werkt prettig”

Vrijwilligerswerk

De behandeling bereidt de patiënt voor op een zo goed en stabiel mogelijk bestaan, met altijd als doel het recidiverisico te verminderen. “We stimuleren hen vrijwilligerswerk te gaan doen, al tijdens hun verblijf hier. Bijvoorbeeld bij de Voedselbank. Door vrijwilligerswerk voelen mensen zich waardevol; het geeft ook structuur aan de dag.”

De terugkeer in de maatschappij kan via een tussenstap met Beschermd Wonen. “Vaak verdient dat de voorkeur. De ervaring leert dat direct zelfstandig wonen voor de meesten een te grote stap is. De patiënten stromen bijvoorbeeld door naar onze woonvormen van Antes, maar ook naar Bavo Europoort en Pameijer. Voor de begeleiding werken we dan met hen samen. Leden van ons ambulante team bezoeken de heren ook regelmatig in de woonvorm om de vinger aan de pols te houden.”

Samenspel Ketenpartners

Gedurende het hele traject van de behandeling is er nauw contact tussen Antes en de instantie die de patiënt heeft doorverwezen of onder wiens toezicht hij staat. “Over de vorderingen, om te overleggen... van alles bespreken we. Ook de patiënt zelf betrekken we erbij.”

Fela is blij met het goede contact met de mensen van de reclassering en de penitentiaire inrichtingen. “We werken met vele PI's samen. Begin vorig jaar hebben we aan alle PI's presentaties over onze keten gegeven. Bij de PI in Hoogvliet zijn we ook op bezoek geweest; om te zien en te horen hoe het er daar aan toegaat. Zij komen op hun beurt regelmatig bij ons langs om over en met patiënten te overleggen. We weten over en weer wat we aan elkaar hebben. Wij ervaren dat zij veel vertrouwen hebben in ons en in onze aanpak. Dat werkt prettig.”

Meer informatie

Neemt u dan contact op met de plaatsingscoördinator
T. 088 - 230 51 77 of E. forensischzorgloket@boumanggz.nl

DELICTGEDRAG VERSLAVINGSPROBLEMATIEK PSYCHISCHE PROBLEMATIEK

FORENSISCHE KETEN BOUMAN (ONDERDEEL VAN ANTES)

INTENSIVE CARE / SEH

- Crisis en detoxificatie
- Besloten afdeling

2-7 dagen

FORENSISCHE VERSLAVINGSKLINIEK (FVK)

- Behandeling gericht op stabilisatie en recidivevermindering
- Hoog beveiligd

6-9 maanden

FORENSISCHE VERSLAVINGSAFDELING (FVA)

- Behandeling gericht op resocialisatie en recidivevermindering
- Besloten afdeling

6-9 maanden

FORENSISCHE POLIKLINIEK

- Behandeling gericht op resocialisatie en recidivevermindering
- Besloten afdeling

Afhankelijk van forensische titel

FORENSISCH ACT

- Outreachende behandeling gericht op stabilisatie, resocialisatie en recidivevermindering
- Hoge contactfrequentie

Afhankelijk van forensische titel

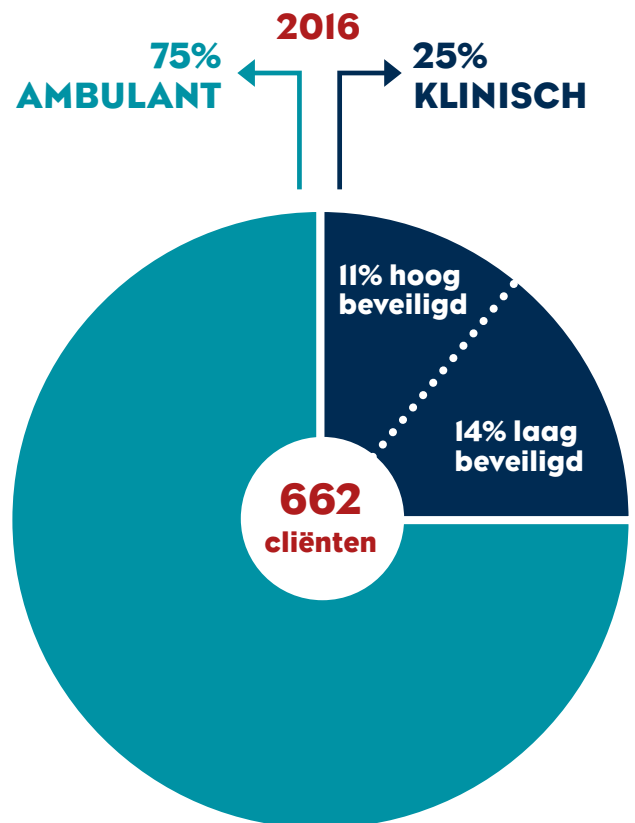
FORENSISCH INTENSIEF BESCHERMD WONEN

- Herstelondersteunende begeleiding gericht op delictvrij leven
- Beschermd woonvorm (24 uren)

Gem. verblijfsduur 1-3 jaar

OVERDRACHT BEHANDELING AAN REGULIERE ZORG

IN NAUWE SAMENWERKING MET (JUSTITIËLE) KETENPARTNERS

DOEL BEHANDELING

Vermindern van de kans op recidive in delictgedrag door risicofactoren te verminderen en beschermende factoren te vergroten.